

Jak blízko přišli Němci do Moskvy v roce 1941 - mýty a fakta

☆ cs.topwar.ru/215884-naskolko-blizko-nemcy-podoshli-k-moskve-v-1941-godu-mify-i-fakty.html

Lev Tyurin

2. května 2023

"Už od mládí jsem byl přesvědčen, že neexistuje žádná událost, o které by noviny pravdivě vyprávěly..."

George Orwell. Vzpomínka na válku ve Španělsku

O mýtech a vytváření mýtů

Jakákoli skvělá akce v příběhy lidstvo je vždy zapleteno do husté vrstvy mýtů. Tento jev je také charakteristický pro Velkou vlastenskou válku, zejména její počáteční období - podzim 1941.

Jednotícím znakem všech mýtů je zjevná neobvyklost děje, která přispívá k jejich široké distribuci a extrémní vitalitě.

Souhlaste s tím, že málokdo má zájem poslouchat a pak převyprávět některé běžné věci. Ale u příběhů, které udivují svou nepravděpodobností, je tomu naopak: lidé je rádi poslouchají, vzpomínají na ně a pak s nemenším potěšením vyprávějí svým přátelům, někdy i vyšperkují už tak docela malebnou zápletku.

Pokud se najednou chcete seznámit s historií města Chimki u Moskvy, pak jistě narazíte na popis neobvyklé události: 16. října 1941 se odněkud na mostě přes nádrž Chimki náhle objevili němečtí motocyklisté, následovaný (v některých případech) dokonce německým obrněným transportérem.

Most přes nádrž Chimki: uveden do provozu v listopadu 1936, demontován na začátku roku 1980

Další dobrodružství motorkářů mají několik variant.

Podle jedné verze překročili nádrž a odvážně jeli do hlavního města. Ale nedaleko železnice Okruzhnaya se setkali s oddílem NKVD OMSBON, zahrání na území vodárny Dynamo a tam zničení.

Podle jiné verze měli nacisté štěstí: na nádraží se dostali bez překážek. stanice metra Sokol, pak z nějakého důvodu jeli zpět a pak se jejich stopy ztratily v historickém oparu.

Vznik tak úžasného příběhu byl důsledkem panických zvěstí, které vznikly 16.10.1941, kdy v hlavním městě začala masová evakuace institucí a podniků, uzavřelo se metro a na některých místech dokonce začaly vznikat nepokoje - rozrušení davy rozbíjely obchody s potravinami. Emoční stav lidí dosáhl vrcholu a městem se rychle začaly šířit zvěsti, že údajně vyspělé německé jednotky již vstupují na předměstí Moskvy – Chimki a Tušino.

Zdálo by se, že po skončení války, kdy se informační vakuum o říjnových událostech 1941 začalo postupně zaplňovat, měly být zvěsti o výskytu Němců v Chimkách zcela a nenávratně rozptýleny.

Ale nebylo tomu tak, mýty se tak snadno nevzdávají. Na konci 60. let se vzrušující příběh o průlomu německých motorkářů znovu dostal mezi masy - tentokrát se vyznamenaly sovětské noviny.

Jedna z prvních publikací o mýtickém příchodu Němců do Chimki se objevila 14. července 1968 v tiskovém orgánu moskevských průmyslových a venkovských regionálních výborů KSSS, v novinách Leninskoje Znamya. V roce 1971 pak noviny Vechernyaya Moskva a Moskovsky Komsomolets publikovaly články s názvem „Bitva na mostě Chimki“, převyprávějící informace z publikace Leninského praporu. Uvedli, že 16. října 1941 „významná bitva» Sovětský tanky (v počtu asi 10) s německými motorkáři na mostě Chimki.

V důsledku toho se mýtus o příchodu Němců do Chimki znovu dostal k lidem.

Obyvatelé a straničtí aktivisté Chimki, kteří byli ve městě během válečných let, byli těmito publikacemi velmi překvapeni - o takové události nic neslyšeli. A bývalý první tajemník stranického výboru města Chimki A. A. Dymov (v této funkci působil v roce 1941), pobouřen tím, co četl, dokonce publikoval článek ve Vojenském historickém časopise (č. 5, 1972), kde nazýval takové publikace fikcemi složenými ve snaze o senzace. Dymov ujistil, že nejen obyvatelé a straničtí pracovníci Chimki neslyšeli nic o výskytu Němců v Chimkách během válečných let, Moskevský výbor strany, stejně jako velitelství moskevské obranné zóny, o ničem nevěděli. to buď.

Jeden ze závěrů článku je kategorický:

„... 16. října 1941, navzdory složitosti situace, by nepřátelská motocyklová kolona nemohla bez překážek a bez povšimnutí projet po dálnici Leningradskoje, Pjatnicko nebo Volokolamskoje z frontové linie do Chimki.

Soudruh Dymov kategoricky odmítl možnost německého průlomu do Chimki v následujících měsících – ani takové informace nebyly.

Ale jak víte, síla novinového slova dokáže zázraky. Je třeba předpokládat, že někteří obyvatelé Khimki, kteří četli publikace, si okamžitě začali vzpomínat, že se zdálo, že tyto potulné motocyklisty viděli, nebo o nich alespoň slyšeli od očitých svědků, kterým lze věřit jako jim samotným.

Mýtus vygenerovaný sovětskými novinami tak padl na úrodnou půdu a němečtí motorkáři pokračovali ve svém hrdinském nájezdu nejen v domácím tisku (včetně toho postsovětského), ale i v memoárech

některých veteránů.

A ve vzpomínkách vojenské zpravodajské důstojnice Claudie Nikolaevny Miloradové (v mládí plnila bojové mise spolu se Zoyou Kosmodemyanskaya) se motorkáři dokonce proměnili v tank:

"...Říjen. Někdo spustil fámu: německý tank vtrhl do Chimki. A tak to bylo: jeden šílený tankista, který měl lístek na nacistickou přehlídku na Rudém náměstí, vletěl do Chimki, kde byl okamžitě zničen ... "

Zvěsti o výskytu německých tanků v Chimki zmiňuje také britský novinář A. Werth, který byl v těch říjnových dnech v hlavním městě („Rusko ve válce 1941-1945“):

„... Dodnes se říká, že dnes ráno vtrhly dva německé tanky na severní okraj Moskvy, v Chimki, kde byly rychle zničeny. Je pravda, že zatím žádný seriózní zdroj nepotvrdil, že tyto tanky existovaly nejen v představách některých vyděšených Moskvanů ... "

Událost citovaná v knize P. A. Sudoplatova „Speciální operace. Lubjanka a Kreml. 1930-1950“:

„Na přímý rozkaz generálního štábu a Žukova osobně jsme zaminovali vzdálené i blízké přístupy k Moskvě a naše motorizovaná jednotka pomohla eliminovat německé motocyklisty a obrněné transportéry, kteří prorazili na most přes řeku Moskvu u letiště Šeremetěvo. Němci se již nemohli dostat blíže k tomuto místu k Moskvě. Dnes zde na památku těch časů stojí obrovské protitankové rýhy – symbol odvahy obránců hlavního města.

Zdálo by se, že tak slavní lidé by nějak neměli opakovat fámy. A Sudoplatov se rozhodně nemohl splést, protože v té době byl v Moskvě a měl na starosti identifikaci a likvidaci německých sabotážních skupin

– pokud by nevěděl o všech DRG identifikovaných v hlavním městě, německých výsadcích a ztracených motorkářích.

Nezapomínejte však, že memoáry jsou jen vzpomínkami člověka na události zašlých dnů, koncipované do podoby literárního díla. Není proto třeba je povyšovat na historické chronografy, protože většinou jsou prošpikovány mnoha nepřesnostmi a také často obsahují popisy událostí, kterých se pamětník osobně neúčastnil a dozvěděl se o nich z něčích převyprávění. Nebo si to dokonce přečetl v některých poválečných publikacích a pak se utvrdil v názoru, že si tyto události také velmi dobře pamatuje.

Jako potvrzení správnosti tohoto závěru může posloužit výše uvedený úryvek z knihy P. A. Sudoplatova, který působí velké zmatení.

Za prvé, poblíž letiště Šeremetěvo není žádná řeka Moskva, je po něm pojmenována část kanálu. Moskva - nádrž Klyazma.

Za druhé, přes nádrž skutečně existuje most, který se dlouho nazýval Khlebnikovsky, ale vedle mostu (starého i nového) není a nikdy nebyl žádný památník v podobě „nadolbů“.

Dá se předpokládat, že památník měl na mysli pomník „Protitankové ježky“ na okraji Chimki poblíž sjezdu z mostu leningradské dálnice. přes Oktjabrskou železnici, kterou projíždějí lidé mířící do hlavního města z letiště Šeremetěvo.

Památník v Chimkách: otevřen 6. prosince 1966 na památku začátku sovětské protiofenzívy u Moskvy v zimě 1941.

Je zde tedy jasné převyprávění značně transformované fámy o německých motorkářích, kterou Sudoplatov s největší pravděpodobností slyšel mnoho desetiletí po skončení války. Domnívám se, že právě tento fragment z knihy legendárního šéfa průzkumného a sabotážního oddělení NKVD dal vzniknout občas se vyskytujícímu mýtu, že nacisté v roce 1941 dosáhli severního předměstí Chimki a byli zastřeleni posádkou protivzdušné obrany. , jehož pozice byla na Leningradské dálnici. vedle železničního mostu.

Ale mohlo by se něco takového vůbec teoreticky stát?

Odhad pravděpodobnosti, že se Němci objeví v Chimkách

Jak vtipně poznamenal ruský historik D. I. Ilovaisky:

"Národy nepadají z nebe."

Tento závěr platí i ve vztahu k německým motorkářům – ani ti nepadají z nebe.

Pokud se nacisté skutečně 16.10.41 objevili na mostě přes nádrž Chimki u vesnice Chimki, pak nespadli z nebe, ale přišli po silnicích z nějakého místa, kde se bojovalo. Posouzení pravděpodobnosti jejich výskytu v Chimki proto spočívá v posouzení pravděpodobnosti jejich pohybu po určitých trasách pocházejících z míst bitev, které se ten den odehrávají.

Nyní je třeba připomenout, že na podzim 1941 zahájili Němci ofenzívu s cílem krýt město Moskva. Předsunutými jednotkami byly bojové skupiny, včetně tanků a motorizované pěchoty. Před takovou skupinou většinou následovala průzkumná hlídka na motorkách (někdy v doprovodu obrněného transportéru). Pokud se tedy 16.10.41. XNUMX. XNUMX na mostě skutečně objevili němečtí motocyklisté, pak se jednalo o průzkum jedné z těchto bojových skupin, sledujících v určité vzdálenosti (obvykle v zorném poli) v čele hlídky.

To znamená, že je možné posoudit pravděpodobnost, že se Němci objeví v Chimki, když se seznámíme s archivními dokumenty, které zaznamenávají nepřátelské akce, které se odehrály 16.10.41 v určité vzdálenosti od Moskvy.

Podle ZhBD ZapF se toho dne na severozápadě hlavního města jednotky kosmických lodí pokusily vytlačit Němce z města Kalinin (nyní Tver). A pokud ano, pak aby se německá průzkumná hlídka objevila v

Chimkách, musela (není jasné proč) projet podél Leningradskoje sh. asi 150 km.

Na západ od Moskvy bojovaly německé jednotky s jednotkami 16 A a obsadily osady Ramenye, Rožděstveno, Sereda - asi 130 km od nejbližší hranice Moskvy v přímé linii. Objevení se nepřítele z tohoto směru je ještě méně pravděpodobné než jejich příchod z Kalininu.

Je tedy naprosto nesporné, že pravděpodobnost, že se Němci 16.10.1941. XNUMX. XNUMX objeví v Chimkách, je nulová.

Nebo možná nastal trochu zmatek a Němci se v Chimkách neobjevili 16. října, ale 16. listopadu?

Zkusme odhadnout pravděpodobnost takové události.

16.11.1941 zahájila německá vojska nacházející se v okrese Volokolamsky, operující z osad Shitkovo a Vasilyevskoye, soukromou ofenzívu a dobyla vesnice Yadrovo, Mykanino, Rohdestveno, okres Volokolamsky. Pokud by se ten den pohybovali po dálnici Volokolamsk, museli by k mostu Chimki ujet více než 50 km. Ale byli by na ní jen oni, kteří by šli ne z kraje do města, ale naopak - z města do kraje.

Němce ve skutečnosti ten den ani nenapadlo jít do Moskvy, protože soukromá ofenzíva byla první fází generální ofenzívy proti Klinu, kterou dobyli až 23. listopadu.

A Němci, nacházející se v okrese Klin, 16.11.41. 105. XNUMX bojovali v okolí obce Novo-Zavidovsky, majíce rovněž za úkol v budoucnu dobýt Klin. Odtud to bylo do Chimki po Leningradské dálnici asi XNUMX km, ale v té době nemuseli do Chimki.

Je tedy opět naprosto nesporné, že pravděpodobnost, že se Němci objeví v Chimkách i 16. listopadu 1941, je také nulová - v ten den nepřítel nepotřeboval průzkum blízkých přístupů k hlavnímu městu a pro obecnou představu Vzhledem k existující silniční síti byli Němci docela spokojeni s daty leteckého průzkumu na nejvyšší technické úrovni.

Německé pohádky

Další mýtus o příchodu Němců do Chimki složil slavný německý vypravěč (dříve nacistický propagandista) Paul Schmidt (pseudonym Karel). Ve své knize „Hitler Goes East“ (vydané v roce 1963), když popisuje události, které se staly 5. prosince 1941, uvádí následující informace:

"... Útočná jednotka 62. ženijního praporu z Wittenbergu se dostala nejbližší ke Stalinovu doupěti, vklíněnému do předměstí Chimki, pouhých 8 kilometrů od okraje města a 16 kilometrů od Kremlu."

Stejný příběh, s jistým hrdinským dodatkem, později citoval ve své knize Bitva o Moskvu mimořádně plodný německý spisovatel Werner Haupt:

„Zákopníci z armádního 62. sapérského praporu šli na stanici Chimki a vyhodili ji do povětří. Odtud to bylo do Kremlu 16 km. Německým vojákům se nepodařilo dostat blíže k Moskvě."

Známý sovětský mezinárodní vědec G. L. Rozanov dává Němcům ozvěnu ve své knize „Plán Barbarossa. Nápad a finále (1970). Pouze on posílá do Khimki "*průzkumný prapor 258. pěší divize*", datuje jeho vystoupení ve městě 2. prosince.

Tyto události jsou rovněž fikcí (což je podrobně doloženo ve VIZh 1972 č. 5). Od 30. listopadu byly na stanicích Skhodnya, Khimki a Khovrino vyloženy příchozí jednotky z ešalonů a zaplnily oblast. A 2. prosince byl proveden první protiútok 20. armády v oblasti Krasnaja Poljana. Nejbližší přístupy k hlavnímu městu byly pevně blokovány jednotkami MZO a německá ofenzíva již byla pozastavena a dokonce začalo jejich postupné plánované stahování z Moskvy.

Malá pravděpodobnost, že se v okolí Chimki objeví německá průzkumná hlídka, je pouze večer 30. listopadu, kdy nacisté obsadili vesnici Krasnaja Poljana ležící jižně od vesnice Kaťušky. Jedná se o nejbližší bod od pozic Němců k hranicím Moskvy v roce 1941 - asi 17 km v přímé linii.

Čistě teoreticky mohli 30.11.41. listopadu 30.11.41 jednotliví motorkáři jet z obce Kaťušky na místních primerech do obce Melkisarovo a ještě o něco dále na Leningradskou magistrálu. Tato spekulativní konstrukce však nenachází dokumentární potvrzení. A německá skupina, která obsadila Krasnaju Poljanu, měla za cíl přesunout se dále ne do Chimki, ale po Rogačevskoje. do Dmitrovského sh. Následně byly XNUMX. listopadu XNUMX z Krasnaja Poljana po Rogačevově dálnici vyslány německé průzkumné hlídky. na východ směrem na Eremino (což je potvrzeno dokumenty).

Severozápadně od města Chimki, poslední hranice, kde vojáci Rudé armády zastavili počátkem prosince 1941 německé jednotky spěchající na Moskvu, je 40. km Leningradské magistrály. - 17 km k památníku "Protitankový ježci". Na památku této události byl v nadmořské výšce 217,1 poblíž odbočky na město Zelenograd postaven velký pomník zvaný „Bajonety“:

Během válečných let se na této výšině nacházely německé pozice a vojáci Rudé armády, kteří blokovali dálnici u vesnice Bol. Rzhavki se je odtamtud několikrát pokusil srazit. Po ústupu Němců byl blízko výšiny uspořádán velký hromadný hrob, kde byly dlouho po válce pohřbeny četné ostatky vojáků a velitelů kosmických lodí nalezených v této oblasti nepřátelství. Přesný počet mrtvých válečníků není znám, z nichž pouze 23 bylo identifikováno...

Podle správního členění těch let bylo toto území (včetně vesnice Kryukovo, kde také probíhaly bitvy) součástí okresu Chimki.

Možnost průlomu německé průzkumné hlídky z tohoto směru je zcela vyloučena: v těch dnech podél Leningradskoje sh. vybavení kosmických lodí a jednotky se pohybovaly v nevyčerpatelných proudech. A u bývalé obce Čerkizovo ji protínala obranná linie, ze které

se dodnes zachoval malý úsek protitankového příkopu, který se nachází asi 250 m vpravo od začátku výjezdu z Leningradského do Šeremetěvského. sh.:

Na západ od města Chimki se počátkem prosince bojovalo ve vesnici Nefedyevo - asi 21 km k hranicím Moskvy v těch letech v přímé linii. Teoreticky umožnily vesnické silnice, které byly toho roku k dispozici, německým motocyklistům jet na dálnici Pjatnickoje, pak po ní směrem k hlavnímu městu a pak odbočit doleva a přes vesnici Korostovo dojet do vesnice Kurkino a odtud do Chimki. most.

Pravděpodobnost takové cesty Němců v té době je však velmi pochybná. I kdyby se jim podařilo jít do Pjatnicka. a jet po ní směrem na Moskvu, pak by jejich plavba skončila u Korostova, kde se nacházelo velitelství 16 A a byla zde jeho ochrana, která měla za úkol

ochránit velitele 16 A K. K. Rokossovského před návštěvami takových „cestovatelů“ . Ano, a v Kurkinu na svahu v té době byla jedna z bariér MZO, speciálně upravená tak, aby zabránila takovým náhodným průchodům nepřítele.

Bojové skupiny Němců, pohybující se po Volokolamské magistrále, byly zastaveny u vesnice Lenino - asi 26 km v přímé linii k hranici Moskvy.

Německé jednotky postupující z jiných směrů byly zastaveny ve větší vzdálenosti od hranic města.

V důsledku toho můžeme dojít k závěru, že pověst o příchodu Němců do Khimki se ukázala jako neuvěřitelně houževnatá a dokonce našla další opakování v ústech slavných ruských historiků v televizním pořadu „Cesta k vítězství“.

Souhrn aktuálně publikovaných archivních dokumentů jednotek kosmických lodí, které se zúčastnily bitvy v Moskvě, nám však umožňuje s pravděpodobností téměř 100% konstatovat, že tento barvitý příběh je jen jedním z mýtů, které si lidé složili v tomto těžkém období světového Druhá válka a po ní opakována.

Ani jeden dokument z období 1941-1942, kde by se tato událost odrážela, nebyl dodnes zveřejněn. Barvité příběhy o nájezdu statečných německých motorkářů vycházejí pouze z osobních vzpomínek „očitých svědků“ a „přímých účastníků“.

V důsledku toho stojí za zmínku, že porážka nacistických vojsk u Moskvy v prosinci 1941 je právem nazývána jedním z hlavních faktorů, které vedly k jejich porážce ve druhé světové válce. Existuje však také méně známá skutečnost: pravděpodobnost druhé německé ofenzívy na hlavní město byla považována za relevantní až do roku 1943

včetně. A obranné pozice na předměstí Moskvy po německém ústupu nebyly oslabeny, ale naopak posíleny.